

Kohtuasi T-369/03

Arizona Chemical BV jt *versus* Euroopa Ühenduste Komisjon

Direktiiv 67/548/EMÜ — Keeldumine liigitada kampo ümber ohtlikuks aineks —
Tühistamishagi — Akt, mida ei saa vaidlustada — Kahju hüvitamise hagi —
Aegumine — Õigusvastasuse väide — Vastuvõetamatus

Esimese Astme Kohtu määrus (kolmas koda), 14. detsember 2005 II - 5845

Määruse kokkuvõte

1. *Tühistamishagi — Vaidlustatavad aktid — Mõiste — Siduvate õiguslike tagajärgedega akt — Menetlus ohtlike ainetega seotud direktiivi kohandamiseks tehnilise arenguga — Komisjoni kiri, millega jäetakse rahuldamata teatavate tootjate taotlus aine ümberliigitamiseks — Väljajätmine*
(EÜ artikkel 230; nõukogu direktiiv 67/548, artikkel 29)

2. *Tühistamishagi — Füüsilised või juriidilised isikud — Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid — Ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlev direktiiv — Direktiiv, mis ei anna asjaomastele ettevõtjatele protseduurilisi tagatisi — Asjaomaste ettevõtjate esitatud hagi nimetatud direktiivi muutmise käigus vastuvõetud akti peale — Vastuvõetamatus*
(EÜ artikkel 230, neljas lõik; nõukogu direktiiv 67/548, artikkel 14 ja VI lisa punkti 1.7.2 kolmas lõik, punktid 4.1.3, 4.1.4 ja 4.1.5)
3. *Tühistamishagi — Füüsilised või juriidilised isikud — Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid — Üldakt — Hoolsuskohustus — Kohustus, mis ei anna vastuvõtmismenetluses osalenud ettevõtjatele hagi esitamise õigust*
(EÜ artikli 230 neljas lõik)
4. *Kahju hüvitamise hagi — Aegumistähtaeg — Tähtaja algus — Vastutus üldakti eest — Akti kahju tekitavate tagajärgede tekkimise kuupäev*
(Euroopa Kohtu põhikiri, artikkel 46)
5. *Kahju hüvitamise hagi — Aegumistähtaeg — Tähtaja algus — Jätkuv kahju — Arvesse võetav kuupäev*
(Euroopa Kohtu põhikiri, artikkel 46)
6. *Menetlus — Hagiavaldus — Vorminõuded — Esemekindlaksmääramine — Ülevaade fakti- ja õigusväidetest — Ühenduse institutsiooni poolt tekitatud kahju hüvitamise hagi — Nimetatud nõuete järgimata jätmine — Asja läbivaatamist takistavad asjaolud*
(Esimese Astme Kohtu kodukord, artikli 44 lõike 1 punkt c)

1. Teatava aine, mis on kantud direktiivi 67/548 ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta I lisasse kui ülitundlikkust tekitav aine, tootjate esitatud tühistamishagi neile suunatud komisjonipoolse keeldumise peale teha regulatiivkomiteele direktiivi 67/548 kahekümne üheksandat korda tehnika arenguga kohandamise menetluse käigus hagejate soovitud muudatus-

ettepanek selle aine ümberliigitamiseks on vastuvõetamatu.

Sellest, et ühenduse institutsioon saadab vastusena adressaadi esitatud taotlusele talle kirja, ei piisa, et seda kirja saaks lugeda otsuseks EÜ artikli 230 tähenduses, kuna aktid, mille suhtes saab esitada

tühistamishagi EÜ artikli 230 tähenduses, on üksnes siduvaid õiguslikke tagajärgi tekitavad meetmed, mis puudutavad hageja huve, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus seisundis.

menetluse õiguslikku olemust ning üksnes sellest ei piisa selleks, et anda kirja adressaadile õigust olla kohtumenetluses pool.

Vaidlustatud akt tehti asjaomaste ainete omaduste esialgses uurimismenetluses, mis ei ole kaugeltki mitte suunatud asjassepuutuvate ettevõtjate individuaalsetele huvidele ega valmista ette neid ettevõtteid puudutavat üksikotsust: tegemist on vaid üldakti, st direktiivi muutmise ettepaneku ettevalmistamise esialgse etapiga vastavalt direktiivi 67/548 artiklis 29 ette nähtud korrale. Lisaks oleks eespool kirjeldatud põhimõtetega vastuolus see, kui üksikisikutel oleks võimalik muuta menetlus, mis viib direktiivi 67/548 muutvate üldmeetmete vastuvõtmiseni, individuaalset laadi menetluseks, saates komisjonile kirjaliku taotluse, millele too on kohustatud vastama vastavalt EÜ artikli 21 kolmanda lõiguga kehtestatud hea halduskäitumise üldeeskirjale. Isegi kui selline vastus on laadilt lõplik, ei saa see muuta ainete liigitamise või ümberliigitamise

Peale selle on ühenduse institutsiooni keeldumine akti tagasivõtmisest või muutmisest iseenesest akt, mille seaduslikkust saab EÜ artikli 230 alusel kontrollida vaid juhul, kui nimetatud sätte alusel saab vaidlustada seda akti ennast, mida ühenduse institutsioon keeldus tagasi võtmast või muutmast. Samas on direktiivi muudatusettepanek, mida hagejad taotlesid, on samuti akt, mida ei saa vaidlustada EÜ artikli 230 tähenduses, kuna see on vaid vahepealne ettevalmistavat laadi akt, kuivõrd mitmeastmelise menetluse käigus tehtavate aktide ja otsuste puhul võivad tühistamishagi esemeks põhimõtteliselt olla vaid meetmed, mis väljendavad institutsiooni lõplikku seisukohta kõnealuses menetluses, seevastu vahemeetmete peale, millega valmistatakse ette lõppotsust, ei saa hagi esitada.

(vt punktid 56, 60, 63, 64, 66)

2. Asjaolu, et isik on ühel või teisel moel olnud seotud ühenduse meetme vastuvõtmisele eelnenud õigusloomega, eristab seda isikut kõnealuse meetme suhtes

teistest, mis tähendab tingimata seda, et see meede tekitab talle siduvaid õiguslikke tagajärgi üksnes juhul, kui asjakohane ühenduse õigusakt annab talle vastavad protseduurilised tagatised. Nii ei nõua üldkohaldatavate aktide väljatöötamise menetlus ega üldkohaldatavate aktide endi laad põhimõtteliselt, vastavalt ühenduse õiguse üldpõhimõtetele nagu näiteks õigusele olla ära kuulatud, puudutatud isikute osavõttu, välja arvatud juhul, kui menetluses osalemine on sõnaselgelt ette nähtud; sõnaselgelt tagatud menetlusõiguste puudumise korral oleks vastuolus EÜ artikli 230 sätete ja mõttega lubada igal üksikisikul, kui ta osales regulatiivset laadi akti ettevalmistamisel, esitada seejärel selle akti vastu hagi.

neku I lisa muutmise kohta, sama direktiivi VI lisa punktid 4.1.3, 4.1.4 et 4.1.5 ega sama direktiivi artikkel 14, mis panevad neile ettevõtjatele teabe esitamise kohustuse, ei loo ühenduse tasandil asjaomaste ettevõtjate kasuks mitte mingisugust protseduurilist tagatist. Nimetatud sätted ei muuda seega vastuvõetavaks nende ettevõtjate poolt esitatud hagi komisjoni keeldumise peale teha regulatiivkomiteele kõnealuse kohandamise käigus muudatusettepanek.

(vt punktid 72–74, 76–78, 80)

Direktiivis 67/548 ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ei ole sätet, millega asjaomastele ettevõtjatele, nagu näiteks kampoli ja selle derivaatide tootmise ja müüjiga tegelevad ettevõtjad, antakse pädevus algatada kõnealuse direktiivi tehnika arenguga kohandamise menetlus, ega ka eeskirja, millega kohustatakse komisjoni enne kohandamisettepaneku esitamist järgima menetlust, mille raames ettevõtjatel oleks protseduurilised tagatised. Täpsemalt, selle direktiivi VI lisa punkti 1.7.2 kolmandas lõigus sätestatud asjaomaste ettevõtjate õigus esitada juhul, kui neil on uut teavet, liikmesriigi pädevatele asutustele ettepa-

3. Menetluse puhul, mis viib üldmeetmete vastuvõtmiseni, kujutab hoolsuskohustus endast põhiliselt objektiivset protseduurilist tagatist, mis tuleneb ühenduse asutuse absoluutsest ja tingimusteta kohustusest seoses üldkohaldatava akti väljatöötamisega, ja mitte mis tahes individuaalse õiguse kasutamist. See kohustus, mille ulatus erineb hoolsuskohustuse ulatusest üksikaktide vastuvõt-

misele eelnevates haldusmenetlustes, ei anna seetõttu otseselt õigusi vastuvõtmismenetluses osalevatele ettevõtjatele ega anna neile ühenduse kohtusse pöördumise õigust.

kahju tekitavad tagajärjed on tekkinud, ja seega hetkest, kui huvitatud isikutele on tekkinud konkreetne kahju.

(vt punktid 106 ja 107)

(vt punktid 86–88)

4. Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 46 ettenähtud viieaastane aegumistähtaeg seoses lepinguvälise vastutuse asjadega ei saa hakata kulgema enne, kui on täidetud kõik hüvitamiskohustuse eelduseks olevad tingimused. Need tingimused on ühenduse institutsioonide õigusvastane käitumine, väidetava kahju olemasolu ning selle käitumise ja kahju vahelise põhjusliku seose olemasolu. Kindla kahju olemasolu tingimus on täidetud siis, kui kahju on vahetu ja piisava kindlusega etteaimatav, isegi kui selle suurus ei saa veel täpselt välja arvutada.

5. Jätkuva kahju korral kohaldub Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 46 sätestatud aegumine aegumist katkestavale teole eelneva enam kui viieaastase ajavahe- miku suhtes, ilma et see mõjutaks hilisemate ajavahemike käigus tekkinud õigusi. Sellega seoses katkeb nimetatud artikli 46 kohaselt aegumine, kui Euroopa Kohtus algatatakse menetlus või kui enne sellist menetlust esitab kannatanud pool avalduse asjakohasele institutsioonile.

(vt punkt 116)

Kui ühenduse vastutus tuleneb üldko- haldatavast aktist, hakkab aegumistäht- aeg kulgema üksnes siis, kui selle akti

6. Tulenevalt Esimese Astme Kohtu kodu- korra artikli 44 lõike 1 punktist c, mis on seotud hagi sisu ja nõuete järgimata jätmisest tulenevate asja läbivaatamist takistavate asjaoludega, tuleb igas hagi- avalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need peavad

olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Esimese Astme Kohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse täiendavate andmeteta. Mis puudutab täpsemalt ühenduse institutsiooni poolt väidetavalt tekitatud kahju hüvitamise hagi, siis selline hagiavaldus peab sisaldama asjaolusid, mis võimaldaksid kindlaks teha institutsioonile hageja poolt

etteheidetava käitumise; põhjused, miks hageja leiab, et selle käitumise ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel on põhjuslik seos, ning selle kahju olemuse ja ulatuse.

(vt punktid 119 ja 120)